

ZEMPLÉN.

Társadalmi és szépirodalmi hetilap.

(Megjelenik minden vasárnapon.)

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre 6 frt.
Félévre 3 „
Negyedévre 1 frt 50 kr.

Bírálatmentes levelek csak ismert kezektől fogadtatnak el.

Zésiratok nem adtnak vissza.

Egyes szám ára 20 kr.

A nyilttérben minden garmond sor díja 20 kr.

HIRDETÉSI DÍJ:

Minden egyes szó után
100 szóig 2 kr.
Azonfelül 1 kr.

Kiemelt, díszített s körzettel ellátott hirdetésekért termékek szerint, minden centimeter után 3 kr. számítatik.

Allandó hirdetéseknel kedvezmény nyujtatik.

Hirdetések a „Zemplén” nyomdájába küldendők.

A felvidéki lélekvesztők.

Azt tartottam magamról — de mások is — hogy jó adag phlegmával rendelkezem; mint egy éves felvidéki lakos úgy találom, hogy megjárna tizszerannyi abból az áldott portékából, mert új ismerőseim bizonyosan oda ragasztották már nekem a „sanguinicus” epithont. A mi tótágast álló ügyeink hamarosan megcsinálják akárkin ezt metamorphosist.

Végig trombitáltak az országot a népnevelés szent ügyével. Izzad rajta egy miniszterium, lármáznak az országházban, ott van minden újsághasábon, csak velünk árvákkal nem gondol senki. Bizvást állíthatni, hogy iskoláinkra e század elején is fordított annyi gond, mint most.

De nem csak az iskolával, hanem az emberek életével sem sokat törődnek itt. Az ublyaszakcsini vonalon nincsenek hidak, csak lélekvesztők. A mit sem sejtő idegen éji utas bátran hajt rá az Istent kísértő hidra, mely inog alatta s reng mint Zágráb palotái alatt a föld. Tovább utazik, a következőre lépni vonakodik lova, a szegény állat ösztönszerűleg félti lábát, melyre sötéten áhítozik 4-5 lyuk is. Harmadik helyen szétrombolva a hid, partos, meredek partokba ereszkedik be a szekér, ha dáma ül rajta, gyöngéd kacsóit kidugja a hidegre s glacée vagy hófehér szarvasbőr keztyűi szoros érintkezésbe jönnek a zsiros gyeplőszárral, mert a kocsis a rudat tartja, valakinek pedig kell a gyeplőt is fognia.

El vagyunk rá készülve, hogy a legközelebbi napok valamelyikén egy vagy több emberhaláláról vesztünk szomorú hirt.

Sűrű és hangos panaszok menesztettek a részben illetékes szolgabírói hivatalhoz melynek viselői tek. Isépy és Haraszthy urak erélyesen hozzá is fogtak a közeli veszedelem elhárításához s ezért elismeréssel adóznak is nekik, mert az apró hidak javítását buzgón szorgalmazzák, de hátra vannak a nagyobbak, melyekhez sem pénzek, sem erejük, így például a sztakcsini nagy hid használaton kívül helyzetetvé, áradáskor a közlekedés megszűnik s csak egyesek teszik életüket kockára, hát még télen? mely itt van s a hidak építésére ki sem gondol.

A baj csak úgy lesz orvosolható, ha a megye kinyitja közös erszényünket, igaz, hogy sok oldalra kell nyitnia, de a mi kérelmünk oly jogos, oly annyira halasztást nem tűrő, hogy kívánatunk indokolt voltát kétségbe vonni senki sem fogja. Mi hiszszük, hogy S.-a.-Ujhely minket is számít Zemplénmegyéhez.

Szolgabíráink e célra kopogtatnak a megyén, de mindeddig hasztalanul, ha továbbra is siker nélküli lesz utanjárásuk, kénytelenek leszünk kérelemmel fordulni a belügyminiszteriumhoz, küldjön egy biztost s rendőri szempontból vizsgálta meg hidainkat, melyek már emberáldozat után ásitoznak.

Erre a szegény orosz népre nem is hederitene, mintha bizony nem volna olyan gyermeke a közös hazának, mint a többi. Sokban fájdalmasan érzi a méltatlan elhagyatottságot és a bántó indifferentismust testvérei részéről.

Panaszkodunk mi eleget s ha panaszaink annyira figyelembe vétetnének mint nem, akkor külön dolgunk volna a mostaninál. **B. Mihály.**

A kassai keresk. és iparkamra közleményei.

I.

Tekintetes szerkesztőség!

A bajor király Ő Felségének pártfogása alatt Nürnbergben 1882. évi májushó 15-ről kezdve októberhó 15 ig országos bajor ipar- és iparművészeti kiállítás fog tartatni, melynek célja a bajorországi ipar és az azzal kapcsolatban lévő művészeti ágak állapotának hü képét nyújtani.

Erről a tekintetes szerkesztőséget becses lapjában leendő szíves közzététel végett van szerencsénk értesíteni.

Kassán, 1880. évi novemberhó 30.

Dell Jenő,
titkár.

Novelly Sándor,
elnök.

II.

A bécsi cs. kir. mezőgazdasági társaság a jövő év tavaszán Bécsben hizommarha kiállítást rendez, melyet ezenként megartani szándékozik.

A kiállítás tárgyát a monarchia területén hizlalt marhák, nemkülönbén a marhák szállításiára szolgáló készülékek és eszközök képezendik.

Célja feltüntetni, hogy a belföldi tenyésztés és a fogyasztás között a helyes arány nyílyben van meg, másrészt pedig gazdáinkat a marhák nemesített fajával, ugyszintén a nemesítésnek és hizlalásnak helyes módjával megismertetni, fokozott tevékenységre és okszerű tenyészésre és hizlalásra ösztönözni.

A rendező bizottság különösen számít arra, hogy Magyarország a kiállításon méltón lesz képviselve.

A kiállítási program kamaránk titkári hivatalában megtekinthető az érdeklettek által.

Midőn erről a tekintetes szerkesztőséget értesitenők, kérjük, hogy becses lapjában az érdeklített köröket tudósítsa, azokat ugy a saját, mint marhatenyésztésünk érdekében minél számosabb részvételre buzdítani sziveskedjék.

Dell Jenő,
titkár.

Novelly Sándor,
elnök.

III.

A zürichi kormánytanács, az ugyanott székelő osztrák-magyar consulf. évi októberhó 11-én kelt jelentése szerint, a borkereskedés ellenőrzése ügyében az alábbi rendeletet bocsátotta ki:

Mint hogy ezen rendelet oly határozatokat foglal magában, melyekhez a zürichi kantonban borkereskedést üző minden termelő és kereskedő alkalmazkodni tartozik, mely határozatok közül némelyek azonban nálunk még érvényben nincsenek:

hivatalos tisztelettel kérjük a tekintetes szerkesztőséget, hogy az érdeklített köröket a szóban lévő rendelet tartalmáról mihez tartás végett, becses lapjában tudósítani sziveskedjék.

A kereskedelmi- és iparkamara nevében:
Dell Jenő,
titkár.

Novelly Sándor,
elnök.

31,694 szám.

Másolat.

Rendelelet

a belforgalom ellenőrzése tárgyában.

(Kelt 1880. évi októberhó 2-án.)

A kormánytanács

az egészségügyi és élelmiszerek felügyeletére irányult 1876. december 16-ról kelt törvény 12—15. §-aira vonatkozólag a következőket rendeli el:

1. §. Egyszerű „bor” elnevezéssel csak oly italt szabad szabad forgalomba bocsátani, mely a tiszta szőlőnedv erjedése által egyéb hozzájárulások nélkül állítottatott elő.

2. §. Oly bortartalmu italok, melyek a tiszta szőlőnedv hozzájárulása által nyertettek, mint például a gallizált és chaptalizált borok, az eljárás módja után, mely szerint azok készítettettek, nevezendők el, tehát „gallizált bor” stb.

3. §. Borizü italok, melyek a bor alkatrészeivel való vegyítés, vagy cukorral vagy vízzel vegyített törköly által készítettettek, „mesterséges borok”-nak vallandók be.

4. §. A bor vagy bor tartalmu italok eladója tartozik a vevő kívánságára, ugyszintén próbaborok átvételénél is, vizsgálat céljából a hatóságoknál szintén pontosan bevallani, vajjon azok tiszta vagy csinált borok-e és mely borvidékről, mely évfolyamból erednek.

5. §. Minden a bor tisztázására és szépítésére használt, egészségre káros eljárás, különösen pedig a bor, vagy bormust kezelésénél — különösen ez utóbbinál az első erjedés megakadályozására alkalmazandó intézkedések, tiltatnak.

6. §. A fehér borok festését és a vörös borok színének erősítését a bor vegyítésén kívül más módon eszközözni nem szabad.

7. §. Kénsavasmész tartalmu (platri) borok ha nem világosan „csinált” vagy rozslul kezelt boroknak vallatnak be, literenkint legfeljebb 2 gramm Kaliumsulfáttal (1,124 gramm higitott kénsavnak megfelelőleg) birhatnak. Áruba bocsátott romlott borok és kénsavasmész tartalmu borral csinált borok, literenkint legfeljebb 1 gramm Kaliumsulfáttal (0,562 gramm higitott kénsavnak megfelelőleg) birhatnak.

8. §. E rendelet megszegői a fent említett törvény büntető határozatai alá csnek.

Zürichben, 1880. októberhó 2-án.

A kormánytanács nevében:

Stüssy,

államtitkár.

Különfélék.

(K. L.) A téli időszak kellemei között talán legelső helyen áll a vadászat, mely nemcsak férfias szórakozást nyujt, de az egészségre is jótékony hatással van. A sport e nemének kedvelői városunkban számosan vannak, kik a kedvező időt soha sem szalasztják el anélkül, hogy szent Hubertnek ne áldoznának. Vasárnap szintén nagy vadásztársaság rándult ki a szomszéd hegységekbe s tartott kopó vadászatot, melynek eredménye ismét egy szép őz volt. De lehetett volna a zsákmány gazdagabb is; mert azonfelül még négy darab őz és vaddisznó került lövés elé, melyeket azonban egytől-egyk elhibázták. Sokan megfoghatatlannak tartják: hogyan lehet egy ily kedvező lövés alá jött nagyobb vadat tiz-tizenöt lépésre is elhibázni, pedig annak legtöbbnyire meg van a maga természetes oka t. i. az ideges izgatottság, mely szabálytalan vérkeringést hoz létre s ez által az érzékek működésének összhangját is többé-kevésbé megzavarja. Olyan a nemesebb vad előtt álló s különösen kezdő vadász helyzete, mint a színészé, ki először lépve a végzetes deszkákra; abban a pillanatban midőn a függöny felgördül, elhomályosulnak szemei s kap olyan tisztességes „lámpa-láz”-t, hogy nagy szorgalommal betanult szerepéből sokszor egy betűt is alig képes elmondani. — Egy nemes vad láttára ép ugy ajkunkig jut a szívdobbanás mintha véletlenül hoz össze sorsunk egy szép leánnyal, kivel különben fantáziánk már régebben foglalkozott. Szolgáljanak e sorok vigasztalásul D. G. és S. B. barátinknak, kik az eféle láz hatása alatt az értékes zsákmányt szépecskén elcsőtörtöközték.

Halálozás idős. Körtvélyes István földbirtoke f. h. 14-én Lasztócson elhunyt.

A rendkívüli megyei bizottsági gyűlés f. hó 14-én a közönségesnél valamivel nagyobb érdekeltség mellett tartatott meg, amennyiben egy csomó választás került napirendre. Ezek elseje az üresedésben lévő sztropkói szolgabírói állomás betöltése volt. Pályáztak rá hárman, és pedig Ferhévry Miklós, Oláh István és Évva Kálmán, kik közül az utóbbi 59 szavazattöbbséggel választott meg. Összesen 179 szavazat adatott be, melyből Oláhnak 5, Ferhévrynak 55, Évva Kálmának pedig 119 jutott. Megválasztattak továbbá a közigazgatási bizottság tagjait: Evva András, Diószeghy János, Prámer Alajos, Szerviczky Ödön és Dr. Schön Vilmos. A bíráló, igazoló és központi választmány megválasztott tagjainak névsorát térszűke miatt csak jövő számunkban fogjuk közzétenni.

A felsőmagyarországi borvásár helyéül 1881-re S.-a.-Ujhely van tervezve; a kassai kereskedelmi és iparkamara körében már megindultak az erre vonatkozó előkészületi lépések.

CSARNOK.

Kisfaludy Károly drámai műveinek irányáról.

Irta: **Rátz István.**
(Vége.)

Senki sem érezte jobban, mint épen Kisfaludy, hogy költészetünknek a mult és jelen hü tükrévé kell vállnia, csak úgy várhatjuk, hogy lesz hatása nemzetünkre s felébreszti lankadó önértetét, mely már alvó félen volt, csak néha lobogva fel, mint a haldokló tűz utolsó fénye. Korában a költészet vagy idegen befolyás nyomait viselte magán, nélkülözve minden nemzeti irányt, vagy nemzeti volt az izlés rovására; ő kezdte a művészt összhangban hozni a nemzetivel s mellözve a klaszikusok nehézkes formáit, a művészi, de modern tőkely felé törekedett. Egyedüli vágya volt, hogy nemzetibb tehesse költészetünket s ha nem is érte ezt mindenben el, legalább kijelölte az utat, melyen haladni kell a biztos cél felé. Azon irány nyomai, melyben később Vörösmarty, Petőfi és Arany működtek, hozzá vezetnek vissza s ha nem is érthette meg, hogy az általa vetett mag terebélyes fáva legyen, — a kezdeményezés elvitázhatlan érdeme mégis az övé s a dicsőség egy nagy része őt illeti.

Vigjátékai is, mint rámai, eredetimagyar zamattal vannak irva s alakjaik mindig a való szolgáltatva, nem koválygott képzelme a phan-

